

Rättegångskostnader med anledning av ansökan om intrångsundersökning enligt upphovsrättslagen.

ARBETSDOMSTOLEN

BESLUT
2020-11-18
StockholmBeslut nr 59/20
Mål nr B 71/20

KLAGANDE

P.K.

Ombud: advokaten Johan Engborg, Astra Advokater KB,
Drottninggatan 98, 111 60 Stockholm

MOTPART

Skruf Snus AB, 556626-9196, Box 3068, 103 61 Stockholm
Ombud: advokaten Hans Eriksson, Westerberg & Partners
Advokatbyrå AB, Box 3101, 103 62 Stockholm

SAKEN

rättegångskostnader

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skaraborgs tingsrätts beslut den 23 juli 2020 i mål T 2524-20

Bakgrund

P.K. var anställd hos Skruf Snus AB. Han sade upp sig i september 2019 och anställningen upphörde i december samma år. Efter att anställningen upphört började P.K. arbeta för en konkurrent. Dagen innan P.K. sade upp sig kopierade han bl.a. tre filer som innehöll försäljningsdata tillhörande Skruf Snus till ett usb-minne.

Den 11 juni 2020 ansökte Skruf Snus om att tingsrätten, utan att höra P.K., skulle besluta om intrångsundersökning enligt 56 a § upphovsrättslagen i syfte att säkra bevisning om upphovsrättsintrång avseende de tre filerna. Tingsrätten biföll yrkandet.

Sedan Kronofogdemyndigheten avslutat intrångsundersökningen bereddes P.K. tillfälle att yttra sig, vilket han gjorde den 16 juli 2020.

Skruf Snus yttrade sig angående intrångsundersökningen den 23 juli 2020, och ingav samma dag en ansökan om stämning mot P.K. och framställde yrkanden om vitesförbud och skadestånd enligt upphovsrättslagen och företagshemlighetslagen.

Båda parter framställde yrkanden om ersättning för rättegångskostnader avseende intrångsundersökningen.

Tingsrätten meddelade den 23 juli 2020 följande beslut.

1. Tingsrättens beslut om intrångsundersökning står fast.
2. P.K. ska ersätta Skruf Snus AB för rättegångskostnader med 82 800 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 23 juli 2020 tills betalning sker. Av beloppet avser 80 000 kr ombudsarvode och 2 800 kr ansökningsavgift.

P.K. har överklagat beslutet och Arbetsdomstolen har meddelat prövningstillstånd beträffande rättegångskostnaderna (tingsrättens beslut punkt 2).

Yrkanden m.m.

P.K. har yrkat att Arbetsdomstolen ska befria honom från skyldigheten att ersätta Skruf Snus för rättegångskostnader vid tingsrätten och förplikta Skruf Snus att betala hans rättegångskostnader där.

Skruf Snus har bestritt ändring.

Parterna har begärt ersättning för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Skäl

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 56 a–56 e §§ upphovsrättslagen får en domstol under vissa närmare angivna förutsättningar besluta om intrångsundersökning, dvs. att en undersökning ska göras hos någon som kan antas ha gjort eller medverkat t.ex. till upphovsrättsintrång. Syftet med en intrångsundersökning är att säkra bevisning om intrånget eller överträdelsen.

En ansökan om intrångsundersökning kan göras inom ramen för en redan inledd rättegång, t.ex. i samband med att stämningsansökan ges in eller senare under rättegången. En ansökan kan också göras utan att det pågår en rättegång mellan parterna, en s.k. fristående ansökan. Om en fristående ansökan bifalls, ska sökanden inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcka talan eller på annat sätt inleda ett förfarande om saken, t.ex. genom att påkalla skiljeförfarande. Om sökanden inte gör det, ska en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. Se 56 e § upphovsrättslagen.

Reglerna om förfarandet vid en ansökan om intrångsundersökning är nära samordnade med motsvarande regler avseende kvarstad och andra säkerhetsåtgärder enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Sökandens kostnader med anledning av en ansökan om intrångsundersökning ses som kostnader för att få fram bevisning i en redan inledd eller kommande rättegång om t.ex. upphovsrättsintrång (huvudanspråket), och prövas först i samband med att den rättegången avslutas. Om sökanden vinner framgång i

tvisten om huvudanspråket, kan hon eller han alltså få ersättning för kostnaderna avseende ansökan om intrångsundersökning såsom rättegångskostnader i målet om huvudanspråket enligt reglerna i 18 kap. rättegångsbalken, annars inte. Motsvarande gäller beträffande motpartens rättegångskostnader om talan har väckts eller annat rättsligt förfarande pågår när frågan om intrångsundersökning avgörs. I sådana fall är det fråga om ett beslut under rättegång och inte ett slutligt beslut. Om talan har väckts angående huvudanspråket, blir alltså utgången i rättegången om huvudanspråket som utgångspunkt avgörande för vem av parterna som ska stå för de kostnader som är hänförliga till frågan om intrångsundersökningen, jfr Torkel Gregow, Kvarstad och andra säkerhetsåtgärder, s. 184.

Delvis annorlunda förhåller det sig om en fristående ansökan om intrångsundersökning inte följs av att talan väcks eller annat förfarande inleds. Sökanden har i sådana fall inte rätt till ersättning för sina kostnader för förfarandet, ens om ansökan har bifallits (jfr t.ex. prop. 1980/81:84 s. 233 och 412). Däremot kan motparten få ersättning för sina rättegångskostnader. Enligt 15 kap. 5 § fjärde stycket sista meningen rättegångsbalken får motpartens yrkande om ersättning för kostnad med anledning av ansökan om säkerhetsåtgärd prövas i samband med avgörandet av frågan om åtgärden. Detta innebär att motparten kan få ersättning för sina kostnader med anledning av ansökan om säkerhetsåtgärden t.ex. om tingsrätten avslår en fristående ansökan eller beslutar att säkerhetsåtgärden ska återgå till följd av att talan inte väckts i tid enligt 15 kap. 7 § rättegångsbalken. Skälet till detta torde vara att motparten – om sökanden väljer att inte inleda rättegång mot motparten – annars inte skulle kunna få ersättning för sina kostnader, vilket ligger väl i linje med att den som återkallat sin talan ska ersätta motpartens rättegångskostnader (18 kap. 5 § rättegångsbalken).

Motsvarande gäller även vid en fristående ansökan om intrångsundersökning. I förarbetena uttalade föredragande statsråd att motparten ska kunna tillerkännas ersättning för rättegångskostnader om en ansökan om intrångsundersökning avvisas eller avslås efter yttrande av motparten, utan att någon särskild lagbestämmelse behövde införas (prop. 1998/99:11 s. 91). Uttalandet godtog av Lagrådet som framhöll att ett sådant beslut blir ett slutligt beslut och att det av rättegångsbalken följer att den vinnande parten i ett sådant fall har rätt till ersättning för rättegångskostnader (samma prop. s. 163).

Om ett beslut om intrångsundersökning överklagas, prövas rättegångskostnaderna i överinstansen i samband med att målet avgörs där. I fråga om överklagande av beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken (56 c § upphovsrättslagen). Det innebär att skyldigheten att ersätta rättegångskostnad i den högre domstolen ska bestämmas med hänsyn till utgången i den överklagade frågan (49 kap. 5 § 6, 18 kap. 14 § andra stycket och 15 § andra stycket rättegångsbalken samt prop. 1998/99:11 s. 89).

Arbetsdomstolens bedömning

Skruf Snus, som sökande, har inte rätt till ersättning för rättegångskostnader bara för att bolagets ansökan om intrångsundersökning bifallits. Skruf Snus hade dessutom väckt talan mot P.K. när det överklagade beslutet meddelades. När beslutet om rättegångskostnader meddelades pågick således en rättegång mellan parterna om det intrång som intrångsundersökningen avsåg. Frågan om rättegångskostnader ska prövas först i samband med att tingsrätten avslutar den rättegången (18 kap. 14 § andra stycket rättegångsbalken). Tingsrätten skulle alltså inte ha tagit ställning till rättegångskostnaderna med anledning av ansökan om intrångsundersökning. Beslut ska därför i denna del upphävas.

Varken Skruf Snus eller P.K. har således fått bifall till sina yrkanden om ersättning för rättegångskostnader vid tingsrätten. De får därför anses ha vunnit i lika mån i Arbetsdomstolen och vardera parten ska därmed stå sina rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Arbetsdomstolens ställningstagande

1. Arbetsdomstolen upphäver tingsrättens beslut om rättegångskostnader (punkt 2).
2. Vardera parten ska stå för sina rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Ledamöter: Jonas Malmberg, referent, Sören Öman och Pontus Bromander.
Enhälligt.

Rättssekreterare: Disa Buskhe